

טורי הולנדר משה

7327

בן-רחל ובן-ציון

נולד ב- 12.6.1921

שרת בגדוד "גבעון" (13)

נפל ב- 22.12.1948

בקרבות משלט 86 בנגב.

הולנדר משה

בן רחל ובנו ציון, נולד ביום י' כסיוון תרפ"א (1921.6.12), בעיר קויאשט, צ'כוסלובקיה. סיים בית-ספר עממי והוסיף ללימוד כימנסיה עד בוא השואה. בשנות הגיריות ת"ש-תש"ה ניצל בנס מהשמדה, לאחר שנמלט יחד עם אחיו מידי הנאצים. עם תום המלחמה ידע רק שאיפה אחת: לעלות לארץ. הוא העפיל באונייה "ברנה פולד". הוגלה לקריםין, היה קלוא שם בחצי שנה, וב-15 ביולי 1947 עלה על חוף הארץ. חוזשיים היה עוזר בעתלית, הגיע לكريית שמואל ומשם עבר לכפר סבא כפועל חקלאי בפרדס.

במלחמת-העצמאות התגייס לחטיבת "גולני". עם גזרו השתתף בקרבות רבים, נפצע והחלים. במבצע "חרוב", לנירוש הצבא המצרי מתחומי ישראל, הוטל על חטיבת "גולני" ליצור הטעהangan המערבי של החזית, לפני הפעלת המאמץ העיקריangan המזרחי. בלילה 22-23 בדצמבר 1948 נכנסו כוחות החטינה את משלט 86 מצפון לח'אן יונס, איימו על הכביש ומסילת הרכבת ויצרו את הרושם שהכוונה היא לנתק את הכוחות המצריים שבצועת עזה. המצרים הגיעו בהתקפת-נגד עזה בסיום ארטילריה ושריון וכלהח האויב נאלצו לוחמי "גולני" לסתור. בקרב זה נפל, ביום כ' בכסלו תש"ט (22.12.1948) ונפטר בגבולות.

ביום ט"ז באב תש"ט (11.8.1949) הועבר למנוחת-עולםם בכית-הקרונות הצבאי בNichalat Yitzhak.

האוירית וגדרות-העדת שופוט. בו חניינו פשפר יפים לפניו הקרקע. היהת פוחשלה ורוצחת בחכמת קוחתניתך. בדיקת נשק. הכתת ציוד והונור. איבחן פערו ותחחררות. כי ידענו, אעפם תחיה פערחה אשר לה מטריה גודלה — לזרוק את הפלוש המצרי חרתק מתחומי ארצנה — פערחה אשר תעלה בחיקמה על כל האمبرות אשר קדmo לה. ועוד ידענו, אנו נתיה הפתוחים במערכות זו. 48 שעה לפני שליהדות האחרות תכנסנה לקרוב. נטלום בזקודה רגשיה ביזור לאויב — 2 ק"מ מעורק-התחבורת העירית שללו — עזה-רפואת ואם כי היה עליון למלא. בשלב זה של הפערכה. תפקיד של תכשורת-קרקע. תרי יש במקה מוצלתה שתנוחה בנקודה זו כדי לחזור את גורלה של רצעתה אוֹץ זה באמ נאחו נבה ולא נרכת.

כל חיל יידע את הסיכון הגדל ואת כבוד מכת-הנגד שעולמים אלו לסוגן באוירית זו ייצאו משועות עם דמודי הערב בשירות מבוגנות לעבר משלט 112. נחוננו בתמודדות הראשונה שהיתה לנו עם המצריים בזמן מבעז «אסקה» נטע בנ הריגשת בטחן מצוינית, והשירת לא פסקה מפני האנשים עד הגענו לשלט 112. כק"מ אחד לפני המשלט נעזרה השירה. האנשיים ירדו מן המכוניות והסתדרו בטור. ראשונים הובילו הסירים שבדקו את הדרכים בלילות שוכמו ללילה-הפעולה. אחריהם פלוגתי שכלה מחלקות رجالים ומחלקה פיאטים ומרגמות 2. אח"כ פלוגתו של יהודה. אף היא במתכונת דומה, והפיקוד בטרך; צורפו לנו 2 מכ"י ו-2 מרגמות 3. שנישוא בלעדי הבטחים ומספר פגוזים. ואלו יתר אנשי הפלוגה המסייעת. על נשקם ותחמושתם. וכן יתר הצד של הרובאים צריכים היו להגיע בשירות הדרג הראשון לאחר שהמשלט יכבש.

התותחים התחילה בהפגות-חיפוי בראשית הערב. המטמות פוררו לאורך כל הגוּהָה כדי שתשתומת-לב האויב לא חסב ליעדר-הגדוד. תוך הפגות הסירוגין של תותחינו החל הטור לנעו מערכה, לעבר משלט 86. עד מרחק של 1/1 ק"מ לפני המשלט עברה הדרך ללא כל תלות. אלא שבמקומות זה נפלו כמה פגויים בתוך הטור ובקרבתו. לא ברור היה מי ירים. קרוב לדאי שאליו היו פגוי אויב מטווחים מראש, כיוון שבאותו מקום ממש נפצעה אח"כ שיירת הדרג הראשון. יריות אלו היו מקרים לגמרי, והגבת האנשים היפקה עצורה. נפצעו כמה לחמים, ביניהם אחדים באופן קשה. פנוי הפצועים גרם לעיכוב של 20 גע לעדר ומיד לאחר זאת המשכנו לנעו בדרכנו.

הגענו לשפטו המורחת של ואדי-סלקה. מעברו המערבי מתורום הרכס שבראשו נמצא משלט 86. רוחבו של הגיא היה 300 מ' לערך, והוא נחרץ בתחוםו לכמה אפיקים שהקשו את המעבר בו. לא הייתה לנו כל אינפורמציה מודיעת על עמקו ונחלו, וכי שתחברר לנו אח"כ. — הגיעו המסיירים בלילות הקודמים לשולחותיו של הוادي. מדרום למקום בו הגיע הטור המסתער. ירדנו אל תוך הוادي כדי לתקוף את המשלט מצפוןו. פרשתי שתי מחלקות בצוות זווית. כשמחלקה אחת מתקדמת היזית והשנייה מתקדמת בטור באגף הימני. ערוצי הוادي ואפיקיו הרים אילצנו לשנות פעם בפעם את המבנה וכן הוטענו לא אחת לחשוב שהמשלט נמצא לפניו, מה שגרם למתיחות ולהרפייה לא מעות.

בעוד שמחלקה אחת החלה לעלות ברכס, התרחקה המחלקה השנייה מעט צפונה בדרך לאחד ערוצי הוادي. בשעה 23.00 לעדר, בהיות הכוח במעלה הרכס, נפתחה פלו אש מרחק של 150 מ'. פקחתי על מחלקה-החזית לתפות מיד את קצה המשלט, וו פרצה קדימה ונתקלה בגדור בת שני חותמים. תשובה-האש של האויב הייתה דלילה ביותר. נראה היה שהופתעו. גם הכוח שהחזיק אותו רגע במשלט לאמנה יותר מחלקה מוגברת. הייתה מפוזרת במנוב שארכו היה 200 מ'. הגדר נפרצת והמחלקה נאזהה בקצה המשלט. הגדר חסמה תעלת-קשר שהובילה לעמדת ביתה מבודדת שחיבורה את המשלט עם מערכת המשלטים הצפוניות יותר. עמדה זו נכשלה לאחר כמה דקות ע"י המחלקה השנייה. במלחמת הקשר רבזו שני מצרים שפצעו ופצעו מכ' שנשלחה להוציא את יתר הכוח: הללו והותמו מידי. הפלוגה השנייה עלתה מיד ופרצה אל סטו הדרומי של המשלט וכבשתו. בכל השטח נמצאו כ-10 הרוגים מצרים. עם ההתארגנותו נתרדר שלא היו לנו אלא פצעים מעטים בלבד.

זמן קצר אח"כ החילונו לספג אש מרגמות בלחמי רצופה ואש מנשך קל שנרו בעיסר מדריכאת-ישר-חמודה. המשלט המצרי השני שנמצא בהמשכו של הרכס מדרום. מיד עם הכיבוש נערך הכוח להגנה היקפית בצוות מרובה, כשהמחלקה הראשונה מוצבת כלפי מערב, השניה לצד צפון ומחלקות פלוגות ב' גערכו כלפי דרום ומזרח. מטה-הכוח נמצא בקרבת המחלקה הצפונית. האויב ניסה לעזרך כ-2-3 התקפות-נגד ועריות של רובאים בכוח של מחלקה לעדר, מצד מערב ומצד דרום בחסותה

שנערכה עלייה. חותם של האויב התקפת שריון נבלאת מאנשינו, אולם לא תסתילח לחתרים. הנסוגים נתרכו באזור פלוגה ב' המשלט. איזמי שאגו: — גזרו גזען לא יסוגן ורי היה פקרואת זו פצ'ת חתמה תסתייח לאכזרי המשלט. לאור פלוגה, חדר נגרה מטבח עובדה היא שאחלה תקיפה את כולם ותחושה עמוקה של שמחה — טל אן גנובר, ולמרות החפתעה והתרדמה שנרגמת הופעת הלתביורים. בכלל ואთ, זה לא הרגש שידנו על פוליגון — ואנשיו היו נבוגים לכל.

חרבו כמעט כל גשם שיוכל לפעול. רובם אוחדים בלבד המשיכו לירוט וכבות התהומות האצטמזה ביותר. המחלקות לא היו מאורגנות, והאנשיים טוריים היו בכל המשלט. ערבותה שליטה מסביב, וחמש ותגבר האויב. אף הוא לאחר שנגדף, היה מחוסר ארגון, פה ושם חזרו טנקים והתארגנו מחדש. ויתה הפגמת ביניים קארה. חיל הרגלים של אויב שב להתרכו מאחוריו המשוכות. רציתי לנצל את ההפגנה ואת מצבי-דוח האנשיים יונכוגנים לכל ולעדך התקפת-נגד פנים-אל-פנים, כדי להבריע בזאת את לשון המאוניים המתנדדות — לטובתו. כדי לא לאבד זמן, ריכשתי את האנשיים שבסביבי לעבר המחלקה השניה, האפונית. שנפצעה פחות מחברתה, והחילוון לנעו יהה. שפופים לעבר אגפו האפוני של חיה'ר המצרי. עם התקדמותנו נודך טנק לפניו. הוריתי לפיאטיסט להטיל בו את הפנו והאחרון שנתרן לנו ומיד לאחר זאת להסתער על ריבוז-הרגלים. אלא שבאותו רגע משגילה לנו ריכוז של משורינים שנמצא במרחב 250 מ' מצפון-מערב לנו ואשר שם לאל כל אפשרות להתקפה-נגדית. הוריתי לבחורים לחזור לumedותיהם הקודמות. כל האגף האפוני שלנו כosa באש שהומטרה עליין מצפון, ומספר אנשיים נפצעו, ביניהם מפקד המחלקה. הלבתי אל הסמג'יד כדי למסור לו אינפרומציה ולקבל הוראות לפועלה. כשהגעתי אליו נמסרה כבר הוראת נסיגה לפולוגה ב' וו נמצאה כבר בנסיגת מלאה. הורתי לאנשי שעה שהמשורינים, שנטאשו מניגנתנו, שבו והתקרכו אל העמדות המוחזקות. לא הייתה לי כל שות לעורוך את היחידות לקרב-נסיגת. האנשיים רואו, שערכם מתרוקן ומספר הפצועים הגדל ביותר היה אצלנו. לא היו לנו אנשים וכוח מספיקים לאסוף את כל הפצועים — ומשורינים הולכים וקרבים. קפצתי לעמדות הקדמיות והוריתי למפקדי המחלקות שיתחילה לסתם והשתדלתי לפצח על פניו הפצועים. היו מקרים שאנשי סירבו, פשוט, לסגת; באויים ובבעיטות הוצרתי להוציאם מקומתיהם.

נטשנו את המשלט כשאינו מאורגן לנסיגת. גם לא הצליחנו לרכו את כל הפצועים, שהיו מפוזרים על פני המשלט. הגעתינו לעמדות, שנענו עוד קודם לכן על ידי פולוגה ב', צפיתי על פני השטחה. ראייתי שאחרוני אושׂו יורדים מן המשלט. ריכשתי כמה בחורים כדי לוחזיא כמה פצועים שהסתפקתי עוד לראותם. ונסוגותי עם סמל המחלקה השניה שתמן במקדי-המחלקה הפצוע והורידו למטה. כשהיינו בתחלת העורצים של הוואדי, נראו ראשוני חיל הרגלים של האויב, כשהם עטים אל המשלט העזוב. השעה היה 15.00 בקירוב.

דרך-נסיגת כולה הייתה שטופה באש מכונות-יריה ומרגמות. רבים היו אלה שנפצעו, אף נהרגו בANTI-BITORIM זה אשר בוסטן בו בובי'ן וברפס, כשהנגב נרטבים גדרות צברים שנמצאו שם. ההתקפה שנערכה מדרום הייתה חזקה יותר ואף אותה באש מקלע, אך כוון נחדפו חיש-קל.

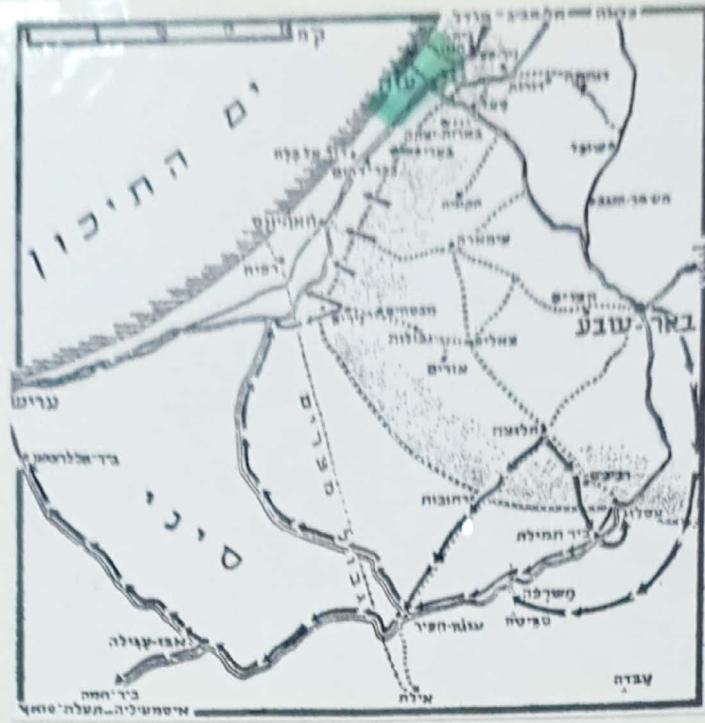
התכנית הייתה שנתפסת מיד לאחר הכיבוש אל אחד האגפים, כדי להחזיק קו רחב יותר לקראת הבוקר. כיוון שנמצאנו ברגע-אש תמיד עם משלט שיר-חתמודה, התקדמה מחלקה אחת לעברו ונסoga אוח"ב, לפי הוראה ממטה הגודה. נערך סיור כדי לתכנן את ההגנה לאלאה, והבחורים החלו להתחפר במרץ רב (ההפגנות הצפופות של המצרים על חרבת-מעין ושיך-טוראן הטביעו את לעצן בחורים); תוך כדי-כך הבחנו באורות מתקרבים למרחק 200 מ' מכיוון צפון, — פתחנו באש לאותו עבר, וכוח בן שתי כיתות נשלח כדי לתקוף את שירת הרכבת המתקרבת. לאחר כמה חילופי יריות קדרים נזובו המכוניות, שש במספר, ונוסעהן נמלטו. המכוניות נמצאו 4 מרגמות, תחמושת ומספר רב של מכשירי קשר. באמצעותם רבים הצלחנו להעיר 4 מן המכוניות לעורף המשלט ולהציג את המרגמות לסייע. בשעה מאוחרת יותר הגיע חלק מאנשי הפלוגה המשעית, שנעו ברגל לאחר שישירת הדרג המשיע נסעה קודם לכן בדרך נסoga בחורה ל-112. כל אותו זמן המשיכו הבחורים בחפירה קדחתנית באתיחים האישיים; נחפרו עמדות עמידה וכירעה ומרכז תעלות הקשר כמעט והושלם. לפנות בוקר עזב המג'יד את המשלט, לפי פקודת מפקד החטיבה, ועבר למשלט 112; הפיקוד במקומו עבר לידי הסמג'יד ברשי, והמושב כלו הועבר לכוננות מלאה. —

משתאייר תבוקר החילון לזרות את מקומנו המדויק בשיטה ולהתמצא בו. רצינו לבדוק את אפשרויותינו כדי לשפר את מצב המעדן, אלא שלא ניתן לנו כל שנות לבקרתו שנתיים-שלושה נוספים. בוגראה שהופיעו לרטקנו כדי לחת שנות לחיל-ובעקבותיו של האויב להתקפה. וכן פתחו כוחות האויב, שבאותו מזבג המרוחק 200 מ' מאתנה, בחדודה אש מנשך קל. חילופי היריות ביןינו לבין היו קלים יותר. מהופעת הטנקים הראשוניים, בשעה 06.00 ובמשך כל היום, היינו נගנים לחץ-שרון, אך, היטבנו להשיג את משיכת כוחותינו אלינו — מספר רב משרינוי רותקו אלינו — (20). חלק מהם נתרט לחולון, או שהוזע מכל-פעולה לזמן ממושך. לעיתים הסתפק האויב במתנ"א מתחתיו וממליעו ולעתים הטער עליון — ובירינו 4 פיאטים בלבד. אך הם היו בידי בחורים הידועים היטב את מלאכתם ואינם גראטים מסכנתן. הקרים: «טנק מצפון! — פיאט — הנה — פיאט לשם», נישאו בלייהר על פניו המשלט. העipsis מבין הפיאטיסטiq הוולוף, במקום הפצעים באו אחרים והטנקים לא פרצו את עמדותינו, והלחמים לא נסו. להיפך — למדנו לבוא לאויב המשדרין, בדעתם, כי בלעדוי חיל-הרגלים הבא בעקבותיו, לא יוכל לנ. והן רגלים לא יעדמו בפנינו!

משתתקרו הטנקים כדי טוח פעללה של הפיאטים (לא היו לנו כל כלי נשק נגד-טנקים אחרים מלבדם, כיוון שהחותחים, שנעו לנו נמצאו בשירות הדרג המסייע שנפגעה עוד בדרכה אלינו), נרו גם כמה פגומים. הטנק הראשון נפגע בשרשתו ונשאר על עמדתו, אולם הוסיף להטיר עליינו מתחחו במשך כל זמן התקפה. תימרונים אלו נמשכו עד 09.00 Uhr; אותה שעה פתח האויב בהפגזה ממוגמות (חותחים, מושום-מה, כמעט שלא פעלן בכלל). ההפגזה עצמה לא דמתה כללו שוכבden בה במגע הקודם, מה שהקל לא כמעט על הרגשותם של הבחורים. בחיפוי זה נטרכו רכב שרין נספה במקומות שונים בחיז'גורן רחבה שלושת עברים. מאחריו שלוחת הרכס הבולטת כלפי מעלה, אשר הייתה בתצפינו עד גדר צברים המרוחקת מatan כ-150 מטר, ואלו ממנה ותלאה — שטח מת, שם נטרכו חיל-הרגלים.

ריכוז כוח-האויב מכל הנגדית הושלם, כנראה לפני ה炸ה, שאו גבר קצב ההפגזות והטנקים (אותם ה"לוֹקוֹסְטִים" שנתקדעו אליהם עוד במאצ'א-אסף) פתחו

בחתקפות גמרצות יותר. אש הנשק הקל שלנו רוכזה בעיקרה כלפי ריכוז חיל-הרגלים, ואלו הפיאטיסטים התנוועו בכל המשלט במקביל לתנועת הטנקים. כן הפעלנו את מרגמות-האויב, שנלקחו בשלל, כלפי ריכוח-הרכב. לא היה עמו כל צופה-אש-חותחים, שיכל היה לטוח את תותחינו למתן אש-מגן. הקשר נקבע בזעקות, מן האחד לשני על פניו כל המשלט; כיוון שמכשירי-טלפון לא היו ומכשירי-קשר הקטנים לא פועלו היטב. למורות חוסר-הידיעה ולקיים הקשר כמעט ולא השיג סיוע-חותחים הדليل תוצאות אפקטיביות מלאות ביחס למספר הפוגים הרב שהוזע, אבל בכל זאת רב היה ערכו לגבי ח"ה של האויב. אותה שעה פרץ אחד הטנקים מכיוון צפוני-מערבי וגuzzar על תעלת הקשר שבקרבת העמדה המבודדת שמצפון, כשהוא מכונן את תותחו לאורך התעלה. מ"כ פיאט שהורה לפגוע בטנק, לא יכול היה להתקרב אליו בגל שליטהו על התעלה. אנשי העמדה המבודדת שחשבנו לאבודים, לא ייבדו את שענותיהם והחלו להטיל רימוניים על הטנק, והוא זו מעת. הפיאטיסט ניצל הדרונות זו, קרב כדי טוח ייעיל,ירה בטנק והוציאו מכלל שימוש. בזורה דומה נפגעו עוד שני טנקים, שהדרו אל תוך המשלט. מצב זה נמשך עד שעה 14.30 Uhr. בזמנם זה נפצעו בחורים רבים כתוצאה מן ההפגזות ומ豁. רובם היו הפיאטיסטים והחובשים שהתרוצזו כל הומן במשלט, כדי להגיע למקום שנדרשו. המקלעים החלו להסת沆ם באבק ובחול. אותה שעה הלכה ההפגזה וגבורה וימה התחיל לטפס גשם קל, שמנע כמעט לغمרי את פעולות הכלים. ובידינו פגנו אחד לפיאטים. בשלב זה הופיעו מעבר למשוכת הצברים שמערבה, ארבעה וחמש וחמשו להטיר אש מלוחרים. אש זו פגעה בחלק מן העמדות והזיתה בגדי חיל מן הנמצאים בהן. הופעתו של כלי מסוג זה, שלא ידעוונו קודם, הדיחה חלק מן הבחורים, והם החלו לסתום מתוך עמדותיהם לעבר עמדות פלוגה ב. «בזה» אחת הייתה הכליה היחיד שלא נסתה, ושמשיכה להטיר אש על הוחלים. חלק מן הבחורים, שלא הושפעו מיריקות האש, פרצו מיד קרים אל הוחלים, הטילו בהם רימוניים וחיסלו בכידוניהם את צות הוחל הראשי, שהחל לבוער לכשנפצע. מיד לאחר זאת נסוגו הוחלים האחרים. לא ידעונו מה בדיק נעשה בגורת

— כיתה מוגברת התבססה בקצחו הצעוני-ערבי של איזור המשוכות ב-108 וושתלה על האיווֹה, האריך לא הגיב.

— בCKER הוקמה באש מכונת ייריה יהיזת חבלנים שניסתה לפרק את המוקשים שבשביבות 108. החבלנים נסגו בשלום למשלם.

ב-17.00 הרעישו מטסוי חיל האזיר את רפואי, אאנ'יז'וניס וועדה. התקפותו אלחו ונסנו באוטו לילה ומשך הילולות הבאים בסירוגין. למגנט-ערבע פתחו תוחחינו בהרעתה משלטת-האיביך לארך כל הנורא.

ארץ הולדתו של משה ז"ל

צ'כוסלובקיה הייתה מדינה שהתקיימה בעבר כאיחוד השטחים שמרכיבים כיום את המדינות צ'כיה וסלובקיה. נוצרה ב-1918 בעקבות התפרקות האימפריה האוסטרו-הונגרית לאחר מלחמת העולם הראשונה. ב-1 בינואר 1993 פוצלה המדינה לשתי מדינות עצמאיות: צ'כיה וסלובקיה.

צ'כוסלובקיה נוצרה ב-28 באוקטובר 1918 לאחר פרוק האימפריה האוסטרו-הונגרית בסוף מלחמת העולם הראשונה. היא כללה את השטחים המתוועשים ביותר של הממלכה. צ'כוסלובקיה הרכבה מצ'כיה (בוהמיה ומורביה) וסלובקיה, כמו כן צורפה לשני החלקים הלו גם רוסיה הפודקרפטית (זקרפטיה) שישב בה שבט אוקראיני.

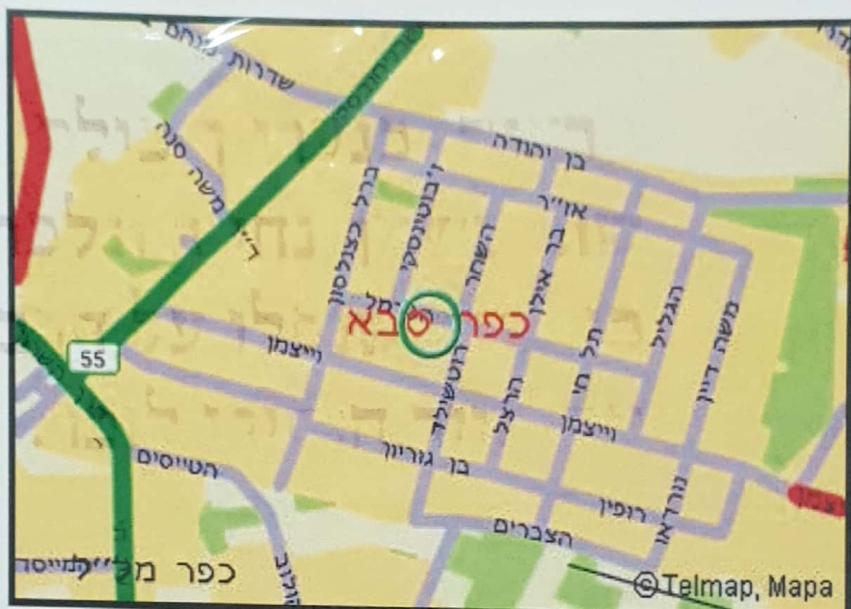

לא תחוּ בָּה כִּי־אֵין לְמַנְוֹת
אהבה מִזְוְדִּית בְּרִם

את תִּשׁׂוּבֵי יִגְּנוּ לְכַיִן

מקום מגורי של משה ז"ל

כפר סבא היא עיר במחוז המרכז בישראל. היא הוכרזה כעיר בשנת 1962. שטחה כ-14 קמ"ר, ובשנת 2009 התגוררו בה כ-83,500 תושבים. כפר סבא היא מרכז מנהלי, מסחרי, חינוכי ושירותי רפואי של אזור דרום השומרון, ויש בה מרכז תעשייה גדול. העיר חקרה בארעון פורום ה-15.

גולדי

... וְעַכְלָה אֲרֵכָה
אֲרֵנָה כְּמִינְאָה וְעַכְלָה
כְּכֹלֶת שְׁאַלְתָּה, שְׁפִילָה
בְּעַד יְמִינָה וְבְּשִׁמְמָה.
אֲרֵנָה נְקִזְזָלָה כְּתָם
אֲרֵנָה כְּרִישָׁה כְּרִישָׁה.

וְעַכְלָה.

הולנדר משה
זיל

